

EU tähyilee jo Kosovo-neuvottelujen jälkeiseen aikaan

Olli Rehn myöntää, että Euroopan Unioni ei ollut tilanteen tasalla Kosovon kriisin alkaessa. Nyt on kuitenkin toisin: statusneuvotteluiden tulokseen ollaan valmiita reagoimaan välittömästi.

HELSINKI

Marjo Pihlajaniemi

■ EU:n laajentumisesta vastaavan komission jäsen **Olli Rehn** kertoi Euroopan unionin suuntaavan katseensa jo Kosovon statuksen selviämisen jälkeiseen aikaan.

– EU on valmis kantamaan vastuun siviilihallinnon kehittämisestä ja kansainvälisestä läsnäolosta. Valmistelut ovat jo niin pitkällä, että olemme valmiita lähettämään varsin pian statuksen selviämisen jälkeen noin 1 700 poliisia, tuomaria ja heidän kouluttajiaan ja noin 500 siviilihallinnon henkilöä hallintoon. Tämä on kaikkien aikojen suurin eurooppalainen siviilikriisinhallintaoperaatio.

Myös budjettivarat ovat hoidossa. Tähän tarkoitukseen on seuraaville vuosille varattu parisataa miljoonaa euroa. Toisin sanoen sinä päivänä, kun Kosovon statuksesta tehdään ratkaisu, EU on valmistautunut ottamaan vastuun siviilikriisinhallinnasta. Naton harteille jää sotilaallisesta puolesta huolehtiminen.

Presidentti **Martti Ahtisaaren** puolentoista vuoden työ Kosovon tilanteen ratkaisemiseksi ajautui umpikujaan Venäjän vastustuksen vuoksi, ja neuvottelutroikka ei ole onnistunut saamaan riittäviä osapuolia tekemään päätöstä.

– Vaikka viimeiset neuvottelut Itävallan Badenissa näyttävät epäonnistuneen, niin työ ei ole kuitenkaan mennyt hukkaan, sillä luottamus Kosovon ja Serbian neuvottelijoiden välillä on vahvistunut. Nyt on tärkeää, että kumpikin osapuoli pidättäytyy yllyttämästä väkivaltaan ja sitoutuu hallittuun ja EU vetoiseen neuvotteluprosessiin.

Rehn on muistuttanut sekä Pristinää että Beogradia, että Länsi-Balkanilla on Eurooppa-vetoinen perspektiivi, mikä tarkoittaa pitkällä tähtäimellä myös jäsenyyttä EU:ssa.

Kosovon operaatio on ollut iso sotilaallinen voimapanonistus. Nyt EU on valmistautunut myös mittavaan siviilioperaatioon. Kuva: Marjo Pihlajaniemi

– Jos haluaa osaksi eurooppalaista perhettä, on oltava valmis ratkaisemaan tilanne sellaisilla periaatteilla, joita Euroopassa noudatetaan.

EU:n ovi raollaan Balkanille

EU on viime aikoina toiminut aktiivisesti Balkanin maiden si-

tomiseksi unionin vaikutusalueeseen. Serbian kanssa on vastikään parafoitu lähentymissopimus, mikä on ensimmäinen iso askel kohti Euroopan unionin jäsenyyttä. Ehtona on, että Serbia tekee yhteistyötä Haagin sotarikostuomioistuimen kanssa. Jos ehdot täyttyvät, EU on valmis kirjoittamaan lähen-

tymissopimuksen vuodenvaihteen tienoilla.

Myös Bosnia-Hertsegovinan kanssa on suunnitelmassa solmia lähentymissopimus. Ehtona on maan poliisihallinnon uudistaminen.

– Lähden alkuvuoksi Sarajevon ja käyn neuvottelut Bosnia-Hertsegovinan presidentin,

hallituksen sekä kaikkien puoluejohtajien kanssa. Jos nämä neuvottelut johtavat riittäviin tuloksiin poliisiuudistuksen osalta, niin kuin oletan, pystyemme panemaan puumerkin tiistaina Bosnia-Hertsegovinan ja Euroopan unionin väliseen lähentymissopimukseen, Rehn paljastaa.

Se olisi pitänyt tehdä jo eilen

■ Euroopan unioni on ollut Kosovon paras kaveri, mutta samalla syy sen nykyiseen tilaan. Avustusmiljoonia on virrannut maahan enemmän kuin kukaan kehtaa tunnustaa, mutta hyvin vähän kehitystä on tapahtunut: maakuntaa riivaa massatyöttömyys, järjestäytyneet rikollisuus ja olematon infrastruktuuri.

Euroopan unioni teki karhunkäveluksen kosovolaisille tuomalla oman väkensä huolehtimaan yhteiskunnan jälle rakennuksesta. Nyt järjes-

telmä toimii vierasvoimin ja paikallisten oma-aloitteisuus rajoittuu itsenäisyyspyrityksiin. Se, millä valtio pidettäisiin pystyssä, ei tunnu huolettavan kosovolaisia lainkaan.

Jos Euroopan unioni ja NATO jostain syystä lähtisivät maakunnasta yhdellä ovenavauksella, siitä seuraisi täysi katastrofi: yhteiskunnan valmiiksi jo heikot rakenteet sortuisivat välittömästi ja maa joutuisi täydellisen anarkian armoille.

Kenraalimajuri **Arto Rätty** on tiivistänyt koko ongel-

man sanomalla, että Kosovon statuspäätös olisi pitänyt tehdä jo eilen. Tämän hän tokaisi ensimmäisen kerran jo vuonna 2005, mutta se on yhtä ajankohtainen kuin silloin: tilanne on edelleen auki, eikä helppoa ratkaisua tilanteeseen ole näköpiirissä.

Euroopan unioni on tehnyt useita virheitä Kosovon suhteen. Nyt on aika korjata. Oli statuskysymyksen ratkaisu mikä tahansa, niin tällä kertaa Euroopan unionilla pitäisi olla tietoa ja valmiuksia hoitaa asi-

at niin, että kymmenen vuoden kuluttua eurooppalaiset päättäjät voivat taputella toisiaan selkään hienosti hoidetun Kosovon tilanteen johdosta.

KOMMENTTI

MARJO PIHLAJANIEMI
 marjo.pihlajaniemi@ilkka.fi